

Meer dan feiten

**Jacques Vos: *Meer dan feiten... werken met het informatieve kinderboek op de basisschool.*
Uitgeverij De Ruiter, 1989.**

Dit boek bevat een hoofdstuk over het bespreken van een informatief boek, met een handige samenvatting. Ik volg die enigszins, zo weet u ondertussen hoe dat in z'n werk gaat.

Algemeen

Het boek wil antwoorden op vragen als: Wat verstaan we onder een informatief jeugdboek? Waarom zijn informatieve jeugdboeken belangrijk en waarom zijn ze in het onderwijs belangrijk? De auteur is van mening dat een weloverwogen didactiek van het informatieve boek moet steunen op voldoende kennis over dit genre. Naast informatie krijg je voorbeelden en ervaringen van de schrijver. Mijn eerste indruk is dan ook positief. Het boek heeft een stevig kafi, is niet te dik, heeft een mooi en handig formaat, en bevat een overzichtelijke inhoudstafel.

Inhoud

Zo'n boek schrijven lijkt me niet eenvoudig. Het wil leerkrachten ertoe aanzetten om meer en beter met informatieve boeken te werken. Dat gebeurt immers veel te weinig. Kinderen leren wel lesjes lezen en daarover vragen beantwoorden, maar handboeken leren ze eerder volgen dan gepast gebruiken.

Je vindt in dit boek welke soorten informatieve boeken er bestaan, hoe je ze kan beoordelen en vergelijken. In het tweede deel hanteert de auteur een vierstappenmodel om in de klas te gebruiken, hij geeft aan hoe je enkele deelvaardigheden kan oefenen, hoe je aan boekpromotie kan

doen, en hoe je binnen een project met informatieve boeken kan werken.

Taalgebruik

Zoals het een Noordnederlandse taalleraar past, is de taal keurig en vlot. Spijtig dat niet aan Vlaamse lezers gedacht werd. Dat zit in details: in voorbeelden, bronnenkeuze, terminologie over schoolstructuur, enz.

Betrouwbaarheid

De auteur zet heel wat feiten op een rijtje en werkt exemplarisch uit hoe hij boeken zou vergelijken en hoe hij ermee zou werken. Hij kent het genre, maar spijtig genoeg is dat onvoldoende om er een didactiek op te bouwen.

Visie

Mijn verwachtingen waren hoog gespannen. Voor kandidaat-onderwijzers/essen biedt dit boek veel informatie en tips. Ik mis echter (recente) visies op leren en lezen. Lezen heeft te maken met waarnemen, met de werking van het geheugen, met communicatie, met denken... Leren heeft te maken met het opbouwen van denkschema's, met het ordenen en verwerken van kennis... En over dat alles wordt niet gerept. Vandaar dat ik het didactische deel wat braafjes vind en beslist niet onderbouwd.

Vormgeving

De bladspiegel is verzorgd, de regels kort. Maar na 20 blz. krijg ik toch het gevoel dat er wat veel op een blad staat. Een boek als dit zou moeten *model* staan voor andere informatieve boeken. Met de huidige druk-

technieken zijn uitvergrotingen mogelijk, tekeningen, schema's, pijlen... De auteur wil tonen hoe mooi een kinderboek soms geïllustreerd is, maar dat komt in vage zwart-witfoto's niet over. Ik zag van deze uitgever al mooiere boeken.

Structuur

Elk hoofdstuk is duidelijk onderverdeeld en na elk hoofdstuk geeft de auteur aan waarover hij het had, zonder veel over de inhoud te verklappen. Pech, luie lezers. Ook de inhoudstafel is soms te vaag en te cryptisch om een register te vervangen.

Bruikbaarheid

Bij de aanschaf van nieuwe boeken voor de school- of gemeentebibliotheek kan dit boek uitstekende diensten bewijzen. Beginnende leerkrachten die werken met kinderen tussen 10 en 14 jaar, biedt het boeien de achtergrondinformatie over informatieve kinderboeken. Een didactiek voor het werken met het informatieve boek is het naar mijn mening niet geworden. Spijtig.

Wilfried Luyten
Berentrodereef 11
2820 Bonheiden

Zes keer dwarskijken

Wim Geene: *Zes keer dwarskijken.*
Leiderdorp: Uitgeverij De Kangoeroe,
1990, 419 p., 978 fr.
(Voor België: via Uitgeverij Van In).

"Dit boek is geschreven met de bedoeling bij de lezer belangstelling op te wekken voor literatuur, het fungeert daarbij als uitgangspunt." (p. 1)

Of auteur Wim Geene zijn slag zal thuishalen, betwijfel ik. Dit boek richt zich m.i. vooral tot opgroeiende bibliofielen, leesveelvraters en ... lesgevers. Maar laat ik eerst het opzet schetsen.

Zes keer dwarskijken is een merkwaardig boek. Het is geen bloemlezing, geen kritische literatuurstudie en geen literatuurgeschiedenis in de traditionele zin van het woord. Wat is het dan wel? Een naslagwerk dat zes ingangen biedt tot de Nederlandse en Vlaamse (!) literatuur. In volgorde zijn dat: Thema's, Genres, Schrijvers en boeken, Geschiedenis en stromingen, Kritieken, en Verschijnselen.

Thema's is duidelijk. Hier wordt over twintig thema's een aantal boeken opgesomd en

summier toegelicht. Die lijsten zijn erg heterogeen: oudere en nieuwere werken door elkaar, diverterende werken naast ernstige... Een voorbeeld van een beschrijving uit de lijst bij het thema 'school':

Bordewijk: Bint 1934

Bint is directeur van een school in de jaren dertig en wil een ijzeren discipline handhaven. Ook leraar De Bree pakt zijn klas streng aan. In het boek zit een waarschuwing tegen het opkomend nationaal-socialisme.

Deze bondige en voornamelijk inhoudelijke schetsen treffen we ook aan in het onderdeel *Schrijvers en boeken*.

Het deel *Genres* bevat een grondig overzicht van alle fictionele en niet-fictionele teksten die onder de driedeling epiek - lyriek - dramatiek thuishoren. Enkel de belangrijkste kenmerken en voorbeelden worden